

Nr 234

Av herr Nilsson, Hjalmar, och herr Näsström, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder.

(Lika lydande med motion nr 277 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, Bil. 13, punkten 27, "Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder", beräknar arbetsmarknadsstyrelsen medelsbehovet för budgetåret 1963/64 till 300 milj. kr. Av detta belopp skall till "Rörlighetsstimulerande åtgärder", såsom respensing, familjebidrag, starthjälp och uppförande av vissa bostäder anvisas 19 milj. kr.

När denna fråga behandlades vid 1962 års riksdag förelåg ett remissyttrande från kommittén för näringslivets lokalisering, som tillstyrkte arbetsmarknadsstyrelsens framställning men hemställde att de rörlighetsstimulerande medlen även skulle få tagas i anspråk för att underlätta rekryteringen av kvalificerad arbetskraft till regioner med betydande sysselsättningssvårigheter i sådana fall då tillgången på kvalificerad arbetskraft skulle bidra till att öka sysselsättningsmöjligheterna.

Som motivering för denna sin hemställan anför kommittén bl. a. följande:

Förekomsten av omfattande arbetslöshet inom en del regioner under en högkonjunktur som den nu rådande får tolkas som ett bevis på att tillgängliga medel inom såväl arbetsmarknadspolitiken som lokaliseringpolitiken är otillräckliga för att lösa sysselsättningsfrågorna i de aktuella områdena. Kommittén har därför sett det som en viktig uppgift att undersöka möjligheterna och lämpligheten av att genom mera aktiva lokaliseringpolitiska insatser underlätta näringslivets utveckling i områden med otillräckliga försörjningsmöjligheter och hög arbetslöshet. Med hänsyn till de starkt begränsade möjligheterna att inom rimlig tid ge stadigvarande arbete åt vissa grupper arbetslösa inom områden med exceptionellt hög arbetslöshet finner kommittén det även motiverat att ytterligare rörlighetsstimulerande åtgärder prövas inom sådana områden. För att främja utvecklingen av företag inom regioner med betydande sysselsättningssvårigheter bör emellertid de rörlighetsstimulerande medlen även kunna tagas i anspråk för att underlätta dessa företags rekrytering av kvalificerad arbetskraft, som ej finns att tillgå inom den egna bygden. Härigenom skulle dessa medel även kunna befördra expansionen av livskraftiga företag i regioner med svag industriell utveckling.

Med anledning av kommitténs yttrande och i frågan väckta motioner, anförde statsutskottet följande:

Utskottet anser att de rörlighetsstimulerande åtgärderna bör kunna utnyttjas även i det av lokaliseringskommittén och motionärerna avsedda syftet. Utskottet förordar därför, att denna fråga upptages till särskild prövning och förutsätter att Kungl. Maj:t snarast för riksdagen framlägger förslag som må finnas påkallade härav.

Riksdagen biföll statsutskottets utlåtande i denna fråga.

Med anledning av riksdagens uttalande har departementschefen prövat frågan,

men av olika skäl har han icke kunnat föreslå att bidrag utgår på detta sätt. Departementschefen anser att frågan bör bli föremål för avgörande i samband med att lokaliseringsutredningens förslag behandlas. Även om lokaliseringsutredningen avger sitt betänkande innevarande år så kan frågan om nya riktlinjer för lokaliseringpolitiken avgöras först vid 1964 års riksdag, och resultatet av de eventuellt beslutade åtgärderna kan knappast skönjas förrän tidigast 1965. Under tiden kan verkliga problem uppkomma inom områden med arbetslöshet och sysselsättnings-svårigheter. Tillämpningen av de nuvarande bestämmelserna innebär att de olika bidragen kan utgå till arbetskraft som flyttar från arbetslöshetsområden till områden med brist på arbetskraft. Men om någon industri på grund av svårigheter att lösa markfrågan eller byggnadsfrågan eller vid anskaffandet av erforderlig arbetskraft till sin industri söker sig från storstadsregionerna till arbetslöshetsområden, så kan anställda inom företaget icke erhålla bidragen för flyttning till den nya orten. Den nuvarande tillämpningen av bestämmelserna innebär således att man fortsätter att medverka till utflyttning från vissa regioner i landet och därmed försvårar för regionernas kvarvarande industri, hantverk och handel att existera och även försämrar livsbetingelserna för de människor som måste finnas kvar.

Även om vi kan förestå departementschefens betänkligheter att i nuvarande läge föreslå generella åtgärder — i enlighet med lokaliseringskommitténs förslag — så bör dock en uppmjukning av bestämmelserna kunna ske och Kungl. Maj:t bemyndigas pröva inkomna framställningar och besluta att de rörlighetsstimulerande medlen även må tagas i anspråk för att underlätta rekryteringen av kvalificerad arbetskraft till regioner med betydande sysselsättnings-svårigheter.

Med stöd av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att Kungl. Maj:t bemyndigas att inom ramen för anslaget till Rörlighetsstimulerande åtgärder medel må tagas i anspråk för att underlätta rekryteringen av kvalificerad arbetskraft till regioner med betydande sysselsättnings-svårigheter i sådana fall då tillgången på kvalificerad arbetskraft skulle bidra till att öka sysselsättnings-möjligheterna.

Stockholm den 23 januari 1963

Hjalmar Nilsson

Emil Näsström